

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

«ПОГОДЖЕНО»

Директор Інституту педагогіки НАПН

Заступник директора з наукової роботи

України

Інституту педагогіки НАПН України

Олег ТОПУЗОВ

Микола ГОЛОВКО

від "08" липня 2021 р.

від "08" липня 2021 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
дисципліни**

«ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ»

для здобувачів вищої освіти
Ступінь «Доктор філософії»
спеціальності: *011 Освітні, педагогічні науки*

Структура програми типова. Години відповідають робочому навчальному плану.

В. о. завідувача аспірантури та докторантури
 Марина ЗАГОРУЛЬКО

Робоча програма навчальної дисципліни «ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ» для здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, 2021. – 15 с.

Автори-укладачі:

Трубачева Світлана Едуардівна, завідувач відділу інновацій та стратегій розвитку освіти Інституту педагогіки НАПН України.

Рецензенти:

Боронко Олег Олександрович, доктор технічних наук, професор, професор кафедри динаміки і міцності машин та опору матеріалів НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського».

Редько Валерій Григорович, доктор педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник, завідувач відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України.

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України.

Протокол № 8 від «05» липня 2021 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 1	Галузь знань: <u>01 – «Освіта/Педагогіка»</u>	Загальна підготовка
Загальна кількість годин – 30		
Модулів – 1	<u>011 «Науки про освіту»</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		2-й,
		Семестр
Індивідуальне заняття не передбачено	Освітній ступінь: <u>Доктор філософії</u>	3
		Лекції
		4 год.
		Семінарські
		6 год.
		Практичні
		** год.
Самостійна робота		
		20 год.
		Вид контролю: залік/екзамен

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи і індивідуальної роботи становить: для денної форми навчання – 1:1,5.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Метою навчальної дисципліни «ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ» є: створення умов для розвитку методичної компетентності здобувачів освітнього ступеня доктор філософії із спеціальності 011.

2.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у здобувачів досвіду проєктної, аналітичної, організаційно-педагогічної, рефлексивної, контролюючо-оцінної діяльності в процесі розробки або вибору та застосування методики навчання з метою досягнення визначеного освітнього результату. Реалізація даних завдань здійснюється через формування у здобувачів наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність:

Здатність і готовність розв'язувати комплікативні науково-дослідні (науково-теоретичні та науково-практичні) проблеми в галузі освіти (відповідно до цілей і завдань професійно-педагогічної та дослідно-інноваційної діяльності) на засадах реалізації голістичного, інтегрованого та компетентнісного підходів, що зумовлює переосмислення наявних та створення нових фундаментальних теоретичних знань (обґрунтованих на концептуально-методологічному рівні) та запровадження новітньої професійно-педагогічної практики (через реалізацію сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм

організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти).

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність і готовність здобувати концептуальні та методологічні знання в галузі освіти та розуміти їхню сутність.

ЗК 2. Здатність і готовність до виконання науково-дослідної діяльності в галузі освіти на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення.

ЗК 3. Здатність і готовність до ефективної і продуктивної наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності.

ЗК 4. Здатність і готовність використовувати інформаційні технології в процесі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.

ЗК 7. Здатність і готовність до генерування нових науково-значущих ідей як результату креативного мислення під час здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти та професійно-педагогічної діяльності.

ЗК 8. Здатність і готовність імплементувати в освітній процес інноваційні практики на основі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.

ЗК 9. Здатність і готовність до стимулювання вияву суб'єктності учасників освітнього процесу (з превалюванням мотиваційної складової).

ЗК 13. Здатність і готовність до науково-дослідної та професійно-педагогічної рефлексії.

Фахові (професійні) компетентності (ФК):

1. ФК 2. Дидактико-методична компетентність виявляється в здатності і готовності застосовувати в освітньому процесі сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти.

2. ФК 4. Психолого-педагогічна компетентність виявляється в здатності і готовності визначати й урахувати в освітньому процесі індивідуально-психологічні та індивідуально-типологічні особливості учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) та під час здійснення науково-дослідної діяльності.

3. ФК 9. Дослідницько-проектувальна компетентність, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати проектування науково-дослідної діяльності в освітньому процесі на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення.

4. ФК 11. Організаційно-інтеграційна компетентність, яка виявляється в здатності і готовності організувати на засадах реалізації інтеграційного та голістичного підходів освітній процес як процес сталого розвитку учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається).

5. ФК 12. Контрольно-оцінювальна компетентність, яка виявляється в здатності і готовності контролювати й оцінювати результати навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається), а також результати управління освітніми процесами та системами на засадах голістичного та інтеграційного підходів.

6. ФК 13. Інноваційно-дослідницька компетентність, яка виявляється в здатності і готовності застосовувати сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти, а також спиратися на їхнє теоретико-методологічне обґрунтування в процесі здійснення науково-дослідної діяльності.

7. ФК 15. Рефлексійно-дослідницька компетентність, яка виявляється в здатності і готовності здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі.

5 – Програмні результати навчання

Шифр компетентності	Програмні результати навчання		
	ПРН	Знання	Уміння та навички
ЗК			
ЗК 1	ПРН 1	<ul style="list-style-type: none"> - концептуальні та методологічні знання в галузі освіти - знання про способи здобуття концептуально-методологічного знання 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здобувати та оновлювати на константній основі концептуальні та методологічні знання в галузі освіти
ЗК 2	ПРН 2	<ul style="list-style-type: none"> - знання про методологію та технології науково-дослідної діяльності в галузі освіти - знання про аналітичне, критичне та креативне мислення 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати методологію та технології науково-дослідної діяльності - уміння здійснювати науково-дослідну діяльність на основі аналітичного, критичного та креативного мислення
ЗК 3	ПРН 3	<ul style="list-style-type: none"> - знання про комунікацію в освітній і науковій діяльності - знання про особливості наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні) 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння здійснювати комунікацію в освітній і науковій діяльності - уміння ефективно і продуктивно здійснювати наукову комунікацію в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності (індивідуальний, груповий, колективний рівні)
ЗК 4	ПРН 4	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сучасні інформаційні технології, форми, методи та засоби їх використання в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності - знання про сучасно-доцільні наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти на основі застосування новітніх інформаційних технологій 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння застосовувати сучасні інформаційні технології в освітньому процесі та науково-дослідній діяльності - уміння використовувати розмаїття наявних технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти (на основі застосування новітніх інформаційних технологій)
ЗК 7	ПРН 7	<ul style="list-style-type: none"> - знання про креативне мислення особистості - знання про способи генерування науково-значущих ідей в галузі освіти під час здійснення науково-дослідної 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння мислити креативно - уміння генерувати нові науково-значущі ідеї в галузі освіти

		та професійно-педагогічної діяльності	
ЗК 8	ПРН 8	<ul style="list-style-type: none"> - знання про організацію сучасного освітнього процесу(його особливості в закладах вищої та загальної середньої освіти) - знання про наукові підходи, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння імплементувати в освітній процес інноваційні освітньо-педагогічні практики - уміння адаптувати новітні західноєвропейські та світові освітньо-педагогічні практики до потреб системи освіти в Україні
ЗК 9	ПРН 9	<ul style="list-style-type: none"> - знання про суб'єкта освітнього процесу, суб'єктність особистості та суб'єкт-суб'єктну взаємодію учасників освітнього процесу - знання про мотивацію, мотивацію навчання, теорії мотивації - знання про способи стимулювання вияву суб'єктності учасників освітнього процесу 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння діагностування ієрархії навчальних мотивів суб'єктів освітнього процесу - уміння стимулювати вияв суб'єктності учасників освітнього процесу
ЗК 13	ПРН 13	<ul style="list-style-type: none"> - знання про рефлексію, науково-дослідну та професійно-педагогічну рефлексію - знання про самостійність та автономність суб'єктів освітньої і науково-дослідної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> - рефлексійні уміння особистості - рефлексійні уміння суб'єкта освітньої і науково-дослідної діяльності - уміння виявляти самостійність і автономність в освітній, професійно-педагогічній і науково-дослідній діяльності
ФК	Програмні результати навчання		
	ПРН	Знання	Уміння та навички
ФК 2	ПРН 15	<ul style="list-style-type: none"> - знання з дидактики середньої та вищої школи - знання часткових (предметних методик)знання про новітні методологічні підходи, закономірності і принципи освіти в галузі освіти, технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання - знання сучасних досягнень психодидактики, медіа-дидактики та ін. - знання про ключові компетентності учнів або/і студентів (відповідно до рівня 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння визначати методологію науково-педагогічного дослідження з дидактики вищої та середньої школи уміння застосовувати в освітньому процесі технології, методики, форми організації, методи, прийоми, засоби навчання

		освіти, який здобувається) та наскрізні уміння (soft skills)	
ФК 4	ПРН 17	<ul style="list-style-type: none"> - знання про індивідуально-психологічні та індивідуально-типологічні особливості учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) - знання психолого-педагогічних основ організації та здійснення освітньої діяльності в закладах вищої та загальної середньої освіти - знання психолого-педагогічних основ здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння діагностувати індивідуально-психологічні та індивідуально-типологічні особливості учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) - уміння організувати та здійснювати освітню діяльність на засадах урахування її психолого-педагогічних основ - уміння визначати значущі психолого-педагогічні особливості суб'єктів освітнього процесу та їх вплив на досягнення результатів науково-дослідної діяльності в галузі освіти - уміння розробляти індивідуальні освітні траєкторії учнів або/і студентів на основі визначення їхніх індивідуально-психологічних та індивідуально-типологічних особливостей
ФК 9	ПРН 22	<ul style="list-style-type: none"> - знання про розвиток аналітичного, критичного та креативного мислення - знання про проектування науково-дослідної діяльності в освітньому процесі на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння розвивати аналітичне, критичне та креативне мислення суб'єктів освітнього процесу - уміння проектувати науково-дослідну діяльність в освітньому процесі на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення
ФК 11	ПРН 24	<ul style="list-style-type: none"> - знання про сталий розвиток особистості в освітній і науково-дослідній діяльності - знання про організацію сталого розвитку учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) на засадах реалізації 	<ul style="list-style-type: none"> - уміння забезпечення сталого розвитку суб'єктів освітнього процесу - уміння підтримувати сталий розвиток учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який здобувається) на засадах реалізації інтеграційного та голістичного підходів

		інтеграційного та голістичного підходів	
ФК 12	ПРН 25	- знання про контроль і оцінювання результатів навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) на засадах голістичного та інтеграційного підходів	- уміння здійснювати системний і систематичний контроль і оцінювання результатів навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) на засадах голістичного та інтеграційного підходів - уміння розробляти системний моніторинг результатів навчання учнів або/і студентів (відповідно до рівня освіти, який надається) на засадах голістичного та інтеграційного підходів
ФК 13	ПРН 26	- знання про інноватику в науці загалом та в освіті зокрема - знання про новітні методологічні підходи в освіті, технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти	- уміння інтегрувати новітні та класичні методологічні підходи в галузі освіти під час здійснення освітньої та науково-дослідної діяльності - уміння імплементувати положення новітніх методологічних підходів, а також інноваційні технології, форми організації, методи, прийоми і засоби навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти в освітню практику та практику здійснення науково-педагогічних досліджень
ФК 15	ПРН 28	- знання про рефлексію особистості, - знання про науково-дослідницьку та професійно-педагогічну рефлексію	- уміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної освітньої діяльності - уміння здійснювати системний і систематичний моніторинг результатів власної науково-дослідницької та професійно-педагогічної діяльності на рефлексійній основі

ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви блоків (модулів) і тем	Кількість годин				
	усього	у тому числі			
		лекції	семінарськ і	практичн і	самостійна робота
Тема 1. Методика навчання як вчення про раціональне	30	4	6	*	20

поєднання методів, способів, засобів та технологій навчання з метою досягнення освітнього результату та тенденції її розвитку.					
Всього годин	30	4	6	*	20

4. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назви тем лекцій	Кількість годин
1.	Методи навчання, їх класифікація та трансформаційні процеси розвитку як основа становлення методики навчання.	2
2.	Вплив освітніх технологій на розвиток та становлення сучасних методик навчання.	2
	Разом	4

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назви тем семінарських занять	Кількість годин
1.	Дидактичні засади вибору та поєднання методів та технологій навчання як основа створення методики навчання.	2
2.	Методика та технології метапредметного навчання: проєктне навчання, диспут, дослідницьке навчання, евристичне навчання, технологія розвитку критичного мислення.	2
3.	Методика дистанційного навчання	2
	Разом	6

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи з навчальної дисципліни «Тенденції розвитку методик навчання в школі» спрямований на закріплення теоретичних знань і їх поглиблення, на набуття і удосконалення практичних навичок і умінь, що сприяє формуванню професійного світогляду майбутніх фахівців докторів філософії.

Самостійна робота поділяється на 2 теми (по 10 годин кожна).

Кожна самостійна робота передбачає виконання письмового завдання.

Звітуватись за виконання самостійної роботи бажано під час відповідного семінарського заняття.

Матеріали, підготовлені письмово, здаються (надсилаються) викладачу на перевірку.

№ з/п	Назви тем самостійних робіт	Кількість годин
1	Дослідити структуру та зміст методики формування ключових компетентностей учнів. (Звіт у вигляді презентації, форма презентації довільна).	10
2.	Дослідити структуру та зміст методики дистанційного та змішаного навчання (Звіт у вигляді презентації, форма презентації довільна).	10
	Разом	20

8. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни застосовуються наступні методи навчання:
за типом пізнавальної діяльності:

- пояснювально-ілюстративний;
- репродуктивний;
- проблемного викладу;
- дослідницький;

відповідно до логіки пізнання:

- аналітичний;
- індуктивний;
- дедуктивний;

за основними етапами процесу:

- формування знань;
- формування умінь і навичок;
- застосування знань;
- узагальнення;
- закріплення;
- перевірка;

за системним підходом:

- стимулювання та мотивація;
- контроль та самоконтроль.

за джерелами знань:

3. словесні - розповідь, пояснення, лекція;
4. наочні - демонстрація, ілюстрація.

за рівнем самостійної розумової діяльності:

- проблемний;
- частково-пошуковий;
- дослідницький;
- метод проблемного викладання.

Методи під час дистанційного навчання: телекомунікаційні (інтерактивні комп'ютерні відеоконференції, on-line консультації, самостійна робота здобувачів вищої освіти ступеня доктор філософії з використанням освітніх платформ (Zoom, Classroom, Google Meet) та месенджерів (Telegram, Viber).

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль успішності засвоєннями аспірантами навчального матеріалу здійснюється шляхом опитування й оцінювання знань під час семінарських занять, виконання аспірантами самостійної роботи, проведення і перевірки письмових контрольних тестувань.

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ АСПІРАНТИ

Модуль 1 (поточне оцінювання)							Залік	Сума
Змістовий модуль 1								
Л1	С1	С/Р	Л2	С2	С3	С/Р		
5	10	20	5	10	10	20	20	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Таблиця переведення балів до оцінок:

Сума балів	Оцінка
100...95	Відмінно
94...85	Дуже добре
84...75	Добре
74...65	Задовільно
64...60	Достатньо
59 і менше	Незадовільно

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Конспект лекцій – рукопис.

Методичні рекомендації з підготовки до семінарських занять з дисципліни «Тенденції розвитку методик навчання в школі» – рукопис.

Перелік питань для проведення заліку.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Алексюк А. М. Загальні методи навчання в школі. К.: Рад. шк., 1973. 264 с
2. Використання модельних навчальних програм в освітньому процесі гімназії : методичні рекомендації / Голуб Н. Б., Васильєва Д. В., Засекіна Т. М., Науменко С. О., Туташинський В. І., Яценко Т. О. Київ : КОНВІ ПРІНТ, 2021. 48 с.
3. Дидактичні засади диференціації навчання в основній школі: монографія; [за наук. ред. В. І. Кизенка]. К. : Пед. думка, 2012. 216 с.
4. Дидактико-методичні засади контролю й оцінювання навчальних досягнень молодших школярів : монографія / Онопрієнко Оксана Володимирівна. Київ: Педагогічна думка, 2020. 398 с.

5. Жук Ю. О. Теоретико-методичні засади організації навчальної діяльності старшокласників в умовах комп'ютерно орієнтованого середовища навчання: монографія. К.: Педагогічна думка, 2017. 468 с.
6. Інтерактивні технології навчання: Теорія, досвід: метод. посіб. / уклад. О. Пометун, Л. Пироженко. К., 2002. 94с.
7. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : кол. монограф. К. : К.І.С., 2004. 112 с.
8. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів : навч.-метод. посіб. / Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П. [та ін.] ; за наук. ред. В. Г. Редька. К. : Пед. думка, 2013. 260 с.
9. Онищук В. А. Типи, структура й методика уроку в школі: монографія. К.: Рад. шк., 1973. 159с.
10. Панченков А, Пометун О., Ремех Т. Навчання в дії. Як організувати підготовку вчителів до застосування інтерактивних технологій навчання: метод. посіб. К., 2003. 360с.
11. Пехота О. М., Старєва А. М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя : монографія. Миколаїв, 2005. 272с.
12. Процеси диференціації в шкільній освіті незалежної України (історико-аналітичний аспект) : монографія / авт. кол.: Дічек Н.П., Антонєць Н.Б., Гупан Н.М., Загородня А.А., Куліш Т.І., Шевченко С.М.; за заг. ред. док. пед. наук, проф. Н.П. Дічек. Київ : Педагогічна думка, 2019. 364 с.
13. Пометун О. Енциклопедія інтерактивного навчання. К., 2007. 141с.
14. Пометун, О. І. Оновлення дидактичних систем, методик і педагогічних технологій. *Біла книга національної освіти України*. Київ, 2009. С. 69–73.
15. Пушкарьова Т. О., Топузов О. М. Інтегративно-діяльнісна педагогіка: монографія. Київ : Педагогічна думка, 2019. 304 с.
16. Редько В.Г. Конструювання змісту шкільних підручників з іноземних мов: теорія і практика: монографія. К. : Педагогічна думка, 2017. 628 с.
17. Савченко, О. Я. Дидактика початкової освіти: підручник для студентів педагогічних факультетів. Київ: Грамота, 2012. 186 с.
18. Тестові технології оцінювання ключових і предметних компетентностей учнів основної і старшої школи : монографія / за ред. Ляшенка О.І., Жука Ю.О. К. : Педагогічна думка, 2014. 200 с.
19. Топузов О. М. Проблемне навчання географії в школі: теорія і практика : монографія. АПН України, Ін-т педагогіки АПН України. Київ : Фенікс, 2007. 304 с.
20. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії. Київ: Картографія, 2012. 512 с.
21. Топузов О. М. Загальна методика навчання географії : підручник / О. М. Топузов, В. М. Самойленко, Л. П. Вішнікіна ; [ред. Олена Король]. Київ : Картографія, 2012. 512 с.
22. Rybalko L., Topuzov O., Velychko L. Natural science education concept for sustainable development. *Environmental, Technological, Social and Economic Matters (ICSF)*. 2020. Vol. 166. [DOI:10.1051/e3sconf/202016610030](https://doi.org/10.1051/e3sconf/202016610030)

Додаткова

1. Ващенко Л. М. Управління інноваційними процесами в загальній середній освіті регіону : монографія. 2005. К.: Тираж. 380 с.
2. Єрмаков І.Г. Життєва компетентнісність особистості: від теорії до практики. Науково-методичний посібник. Запоріжжя: Центріон, 2005. 640 с.
3. Іноземні мови. 1–11 класи : методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу в 2015/2016 навчальному році з коментарем провідних фахівців / В. Г. Редько, Н. П. Басай, І. В. Алексєєнко [та ін.]. Харків : Ранок, 2015. 96 с.
4. Паламарчук В.Ф. Техне Інтелектус (технологія інтелектуальної діяльності учнів) : посіб. для вчителів. Київ. 1999. 89 с.

5. Паламарчук В.Ф. Глобус інтелектус (методологія, програма, методика формування глобального інтелекту). Київ. 1999 56 с.
6. Паламарчук В.Ф. Як виростити інтелектуала? Київ: Знання, 1999. 112 с.
7. Редько В. Г. Іноземні мови. Експертиза шкільних підручників : інструктивно-методичні матеріали для експертизи електронних версій проєктів підручників для учнів 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів ; за заг. ред. О. М. Топузова, Н. Б. В'яткіної. Київ : Пед. думка, 2016. С. 76–84.
8. Топузов О. М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні. *Рідна мова*. Київ, 1998. № 7. 12. С. 6-8.
9. Топузов О.М. Інтелектуальний розвиток учнів у проблемному навчанні. *Рідна школа*. 2006. № 11. С. 6–8.
10. Топузов О. М. Роль і місце підручника в реалізації компетентнісного підходу до навчання. *Проблеми сучасного підручника* : зб. наук. праць. К. : Педагогічна думка, 2012. Вип. 12. С. 241–247.
11. Топузов О.М. Експеримент у педагогічній науці і практиці: педагогічні інновації в системі загальної середньої освіти. *Директор школи, ліцею, гімназії*. 2014. №1–4. С. 135–140.
12. Топузов О. М. Становлення проблемного навчання в педагогічній науці. *Рідна школа*. 2015. № 1. С. 57–60.
13. Топузов О. М. Забезпечення якості загальної середньої освіти: на шляху до європейських стандартів. *Укр. пед. журн*. 2015. № 1. С. 16—27.
14. Топузов О. М. Становлення проблемного навчання в педагогічній науці. *Рідна школа*. 2015. № 1. С. 57–60.
15. Трубачева С.Е. Можливості підручника у забезпеченні педагогічної взаємодії в умовах дистанційного навчання. *Проблеми сучасного підручника: збірник наукових праць* [ред. кол.; голов. Ред. – О. М. Топузов]. Київ : Педагогічна думка, 2020. Вип. 25. С.192-201

Робоча програма затверджена на засіданні вченої ради Інституту педагогіки НАПН України (протокол № 8 від «05» липня 2021 р.).

Рецензенти:

Боронко Олег Олександрович, доктор технічних наук, професор, професор кафедри динаміки і міцності машин та опору матеріалів НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського».

Редько Валерій Григорович, доктор педагогічних наук, доцент, старший науковий співробітник, завідувач відділу навчання іноземних мов Інституту педагогіки НАПН України.

Трубачева Світлана Едуардівна. **Робоча програма навчальної дисципліни «ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МЕТОДИК НАВЧАННЯ В ШКОЛІ» – 011. Освітні, педагогічні науки.** [Електронне видання]. Київ: Інститут педагогіки НАПН України, 2021. 15 с.

Анотація

Метою навчальної дисципліни «Тенденції розвитку методик навчання в школі» є: створення умов для розвитку методичної компетентності здобувачів освітнього ступеня доктор філософії.

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування інтегральної компетентності, ряду загальних компетентностей, таких як: здатність і готовність здобувати концептуальні та методологічні знання в галузі освіти та розуміти їхню сутність; здатність і готовність до виконання науково-дослідної діяльності в галузі освіти на засадах превалювання аналітичного, критичного та креативного мислення; здатність і готовність до ефективної і продуктивної наукової комунікації в парадигмі взаємодії суб'єктів освітньої діяльності; здатність і готовність використовувати інформаційні технології в процесі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти; здатність і готовність до генерування нових науково-значущих ідей як результату креативного мислення під час здійснення науково-дослідної діяльності в галузі освіти та професійно-педагогічної діяльності; здатність і готовність імплементувати в освітній процес інноваційні практики на основі реалізації сучасно-доцільних наукових підходів, технологій, форм організації, методів, прийомів і засобів навчання в закладах вищої та загальної середньої освіти; здатність і готовність до стимулювання вияву суб'єктності учасників освітнього процесу (з превалюванням мотиваційної складової); здатність і готовність до науково-дослідної та професійно-педагогічної рефлексії. Та ряду фахових компетентностей : дидактико-методичної, психолого-педагогічної, дослідницько-проектувальної, організаційно-інтеграційної, контрольної-оцінювальної, інноваційно-дослідницької та рефлексійно-дослідницької компетентностей.

Annotation

The purpose of the discipline "Trends in the development of teaching methods at school" is: to create conditions for the development of methodological competence of students of the degree of Doctor of Philosophy.

The main objectives of the discipline are the formation of integrated competence, a number of general competencies, such as: the ability to use innovative information technologies, the ability

to think creatively (generate new ideas), to make effective decisions in the implementation of scientific research and professional-pedagogical activities, the ability to apply the best educational and pedagogical practices in professional and pedagogical activities, the ability to motivate participants in the educational process and move towards a common educational goal, the ability to reflect on research and professional pedagogical activity. Also a number of professional (professional) competencies, such as: subject-methodological competence, competence of pedagogical partnership, which is manifested in the ability to subject-subject (equal and personality-oriented) interaction, design competence, organizational competence, evaluation and analytical competence, innovative competence, reflective competence.